

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزش

برنامه درسی

رشته ادبیات روسی

۱۰۰

دوره کارشناسی ارشد

کروه علوم انسانی

مصوب جلسه شماره ۹۱۲ تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۰۲ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

پاکستان

عنوان گرایش:	نام رشته: ادبیات روسی
دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد	گروه: علوم انسانی
نوع مصوبه: تدوین	کارگروه تخصصی: زبان ها و ادبیات خارجی
تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۱۰/۰۲	پیشنهادی دانشگاه: تربیت مدرس، شورای تحول و ارتقای علوم انسانی

برنامه درسی تدوین شده دوره کارشناسی ارشد رشته ادبیات روسی، بر اساس نامه شماره ۹۷/۱۲۸۷۷ دش تاریخ ۹۷/۰۹/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی دریافت شد و در جلسه شماره ۱۳۹۷/۱۰/۰۲ تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۰۲ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که از مهر ماه سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ وارد دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- برنامه درسی وره کارشناسی ارشد رشته ادبیات روسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و به دانشگاه هایی که مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی را اخذ نموده و دارای سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری هستند، برای اجرا ابلاغ می شود.

ماده سه - این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

دکتر علی خاکی صدیق
دییر شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

دکتر محمدرضا آهنچیان
دییر کمیسیون برنامه ریزی آموزش عالی

مشخصات گلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: ادبیات روسی

فهرست

فصل اول. مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد ادبیات روسی ۳
فصل دوم. برنامه و جداول دروس ۶
فصل سوم. سرفصل دروس ۱۰

فصل اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد ادبیات روسی

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد ادبیات روسی

۱. تعریف و هدف

دوره کارشناسی ارشد (نایپوسته) رشته ادبیات روسی برای نخستین بار است که در ایران راه اندازی می شود. هدف از آموزش در این دوره تسلط کامل دانشجویان بر اصول و مبانی و تاریخچه ادبیات روسی است، به طوری که فارغ‌التحصیلان از عهده تدریس دروس ادبی در دوره‌های پایین‌تر از کارشناسی ارشد برآیند، برای کار و فعالیت در زمینه‌های مرتبط دانش نظری و عملی کافی را دارا باشند و آمادگی لازم برای تحقیقات بعدی در دوره دکتری را به دست آورند.

۲. ضرورت و اهمیت رشته

با توجه به گسترش فزاینده روابط جمهوری اسلامی ایران و روسیه در زمینه‌های مختلف، نیاز به تربیت کادر متخصص و آشنا به فرهنگ و زبان و ادبیات روسیه کاملاً احساس می شود و با در نظر گرفتن این واقعیت که ادبیات روسیه یکی از غنی‌ترین و تأثیرگذارترین سنت‌های ادبی جهان را دارد و فرهنگ و ادبیات ایران نیز در تأثیر و تأثر پیوسته با ادبیات روسیه بوده است، وجود متخصصان ادبیات روسی در ایران بدون شک در زمینه‌های مختلف فرهنگی-اجتماعی برای کشور مشمر ثمر خواهد بود و می‌تواند به مراکز علمی-پژوهشی که در حوزه‌های مرتبط فعالیت دارند، کمک شایان توجیهی بکند.

۳. نقش و توانایی‌های فارغ‌التحصیلان

فارغ‌التحصیلان در طول دوره آموزشی مجموعه‌ای از دانش و مهارت‌های نظری و عملی را فرا می‌گیرند که به آنان کمک می‌کند در دوره‌های پایین‌تر از کارشناسی ارشد تدریس کنند، در زمینه فرهنگ و ادبیات روسی و همچنین در حوزه مطالعات تطبیقی میان ادبیات روسی و فارسی به تحقیق بپردازنند. همچنین با توجه به گسترش روابط فرهنگی میان ایران و همسایه‌های روس‌زبان فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند در زمینه ترجمه آثار ادبیات روسی به فارسی یا ترجمه آثار ایرانی و اسلامی به زبان روسی فعالیت کنند و به این شکل در ترویج فرهنگ ایرانی و اسلامی در کشورهای روس‌زبان همسایه نقش داشته باشند.

۴. طول دوره و ساختار آن

مدت اسمی این دوره ۲ سال است. نظام آموزشی آن واحدی است و دروس در ۴ نیمسال ارائه می‌شود. زمان هر نیمسال ۱۶ هفته و مدت تدریس هر واحد نظری ۱۶ ساعت و هر واحد عملی ۳۲ ساعت است. واحدهای هر نیمسال حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد است که شامل یک دوره آموزشی و یک دوره پژوهشی می‌باشد.

۵. نحوه گزینش دانشجو

شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد زبان و ادبیات روسی بر اساس شرایط عمومی و آینه‌نامه دوره کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی است و تمام دارندگان مدرک کارشناسی از دانشگاه‌های مورد تأیید می‌توانند داوطلب شرکت در آزمون ورودی این دوره باشند.
مواد آزمون ورودی عبارتند از:

- (۱) دروس زبان روسی عمومی (ضریب ۲) شامل دستور زبان روسی، آواشناسی، خواندن و درک متون، ترجمه متون، نگارش، زبان‌شناسی عمومی، واژه‌شناسی، اصطلاحات و تعبیرات
- (۲) دروس تخصصی ادبیات روسی (ضریب ۴) شامل تاریخ ادبیات روسیه (ادبیات کهن روسی، ادبیات قرون هجدهم تا بیستم)، تفسیر متون، آشنایی با آثار ادبی روسی، اصول و مبانی تحلیل ادبی.

شیوه برگزاری آزمون ورودی مطابق با مصوبه شورای عالی برنامه‌ریزی خواهد بود. منابع درسی همان منابع مصوب سرفصل دوره کارشناسی زبان و ادبیات روسی است.

۶. تعداد و نوع واحدها

تعداد واحدهای درسی برای به پایان رساندن این دوره معادل ۳۲ واحد به شرح زیر است:

- (۱) دروس جبرانی (برای دانشجویان دارنده مدرک کارشناسی غیرمرتبط با زبان و ادبیات روسی):
حداکثر ۱۲ واحد.

(۲) دروس تخصصی: ۱۲ واحد (مطابق جدول ۲)

(۳) دروس اختیاری: ۱۴ واحد (مطابق جدول ۳)

(۴) پایان‌نامه: ۶ واحد (مطابق جدول ۴)

فصل دوم

برنامه و جداول دروس

جدول ۱. فهرست دروس جبرانی (پیش‌نیاز دوره) کارشناسی ارشد رشته ادبیات روسی

پیش‌نیاز	ساعت			واحد	نام درس	شماره درس
	عملی	نظری	جمع			
—	-	۳۲	۳۲	۲	نقد ادبی	۱
—	-	۳۲	۳۲	۲	آشنایی با ادبیات روسی قرن ۲۰ و معاصر	۲
—	-	۳۲	۳۲	۲	آشنایی با ادبیات روسی قرن ۱۹	۳
—	-	۳۲	۳۲	۲	آشنایی با ادبیات روسی تا پایان قرن ۱۸	۴
—	-	۳۲	۳۲	۲	درآمدی بر ادبیات	۵
—	-	۳۲	۳۲	۲	مکتب‌های ادبی	۶
	-	۱۹۲	۱۹۲	۱۲	مجموع	

دروس جبرانی برای فارغ‌التحصیلان رشته‌های غیرمرتبط با زبان و ادبیات روسی تا ۱۲ واحد قابل ارائه است.

جدول ۲. فهرست دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد رشته ادبیات روسی

پیش‌نیاز	ساعت			واحد	نام درس	شماره درس
	عملی	نظری	جمع			
-	-	۳۲	۳۲	۲	نقد ادبی در روسیه	۷
-	-	۳۲	۳۲	۲	ادبیات تطبیقی	۸
۷	-	۳۲	۳۲	۲	تحلیل شعر روسی	۹
۷	-	۳۲	۳۲	۲	تحلیل داستان و رمان روسی	۱۰
-	-	۳۲	۳۲	۲	نمایشنامه‌نویسی روسی	۱۱
-	-	۳۲	۳۲	۲	روش تحقیق در مسائل ادبی	۱۲
	-	۱۹۲	۱۹۲	۱۲	مجموع	

جدول ۳. فهرست دروس اختیاری دوره کارشناسی ارشد رشته ادبیات روسی

پیش‌نیاز	ساعت			واحد	نام درس	شماره درس
	عملی	نظری	جمع			
—	-	۳۲	۳۲	۲	زبان روسی معاصر	۱۳
—	-	۳۲	۳۲	۲	تحلیل ترجمه‌های روسی آثار اسلامی	۱۴
—	-	۳۲	۳۲	۲	ادبیات معاصر روسی	۱۵
—	-	۳۲	۳۲	۲	ادبیات روسی قرون ۱۸-۹ میلادی	۱۶
—	-	۳۲	۳۲	۲	ادبیات روسی قرن نوزدهم	۱۷
—	-	۳۲	۳۲	۲	ادبیات روسی نیمة اول قرن بیستم	۱۸
—	-	۳۲	۳۲	۲	ادبیات روسی نیمة دوم قرن بیستم	۱۹
۷	-	۳۲	۳۲	۲	تحلیل اثر ادبی	۲۰
—	-	۳۲	۳۲	۲	ترجمه متون ادبی پیشرفته	۲۱
—	-	۳۲	۳۲	۲	فلسفه و نظریه ادبیات	۲۲
۸	-	۳۲	۳۲	۲	تأثیر فرهنگ ایرانی - اسلامی بر ادبیات روسی	۲۳
۷	۳۲	۱۶	۴۸	۲	سمینار مسائل ادبی	۲۴
—	-	۳۲	۳۲	۲	نقش فناوری‌های نوین در تحقیقات و آموزش ادبیات روسی	۲۵
—	-	۳۲	۳۲	۲	اخلاق حرفه‌ای در علوم انسانی	۲۶
—	۳۲	۴۳۲	۴۶۴	۲۸	مجموع	

دانشجو ۱۴ واحد درسی اختیاری را با نظر گروه می‌گذراند.

جدول ۴. پایاننامه دوره کارشناسی ارشد رشته ادبیات روسی

پیش نیاز	ساعت				واحد	نام درس	شماره
	عملی	نظری	جمع	درس			درس
-	-	-	-	۶		پایاننامه	۲۷
-	-	-	-	۶		مجموع	

فصل سوم

سرفصل دروس

دروس پیش نیاز: ندارد	نظری	پایه	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: نقد ادبی در روسیه عنوان درس به روسی و انگلیسی: Литературная критика в России Literary Criticism in Russia
	عملی			
	نظری	اصلی		
	عملی			
	نظری*	تخصصی		
	عملی			
	نظری	اختیاری		
	عملی			
☒ آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار				

هدف درس: تسلط بر اصول و روش‌های نقد ادبی و شناخت مکتب‌ها و رویکردهای مختلف آن

سرفصل‌های درس (۳۲ ساعت)

- مفهوم و رسالت نقد ادبی
- سرچشمه‌های پیدایش نقد ادبی روسی، دیدگاه‌های ادبی-انتقادی نویسنده‌های کلاسیسیست (تردیاکوفسکی، سوماروکوف، لامانسوف، خراسکوف، درژاوین و...)
- نقد ساتری مانتالیستی: کارامزین، دمیریف و...
- نقد رمانیک روسی: ژوکوفسکی، ویازمسکی، کوخیلیکر، بستویزف، ریلیف و...
- نقد ادبی پیشو روسی در نیمة قرن نوزدهم: بلینسکی، پانایف، نکراسوف، چرنیشفسکی، دابرالیوبوف، پیسارف و...
- نقد نویسنده‌گان کلاسیک قرن نوزدهم: پوشکین، گوگول، تورگنیف، گانچاروف، تالستوی، ساتیکوف-شدرین، لیسکوف، داستایفسکی و...
- نقد ناروونیکی: لاوروف، میخایلوفسکی، تکاچف، شلگونوف و...

